

PAMÁTKOVÁ KNIHA

DIV. OČNOSTNÍKŮ

FARDUBICÍCH.

Členové * ochotnického divadla

Výbor:

- 1 P. JUDr. Vilhald Lexa ředitel
- 2 " JUDr. Leopold Hruš regisseur
- 3 P. Josef Lernet místo ředitele
- 4 " Emanuel Soukup pokladník
- 5 " Josef Zajíček jednatel
- 6 " Ladislav Musil ředitel komparserie
- 7 " Josef Sautsa.
- 8.

Udové:

- 9 P. Franta Krejza
- 10 " Blahoslav Kučera
- 11 " Jaroslav Lorenc
- 12 " Jan Šibulka
- 13 " Karel Proks
- 14 " " Chlebeček
- 15 " Marie Štárek
- 16 " Václav Malýček
- 17 " Václav Novák

18 Jan Antonii Klaude.

19 Mynari

20 Tach

21 Zabra'dko

22 Sleona Anna Cerny'ch

23 " Ana Marholdova

24 " Luisa Ferdinandova

25 " Fani Ferdinandova

26 " Antoinet Goldsteinova

27

28

29

Dne 20. listopadu 1878.

Jeli věda nejuzitečnějším vykvětením
Ducha lidského, jest umění jazykům nejkrásnějším.
V něm tepiti se jako v jasném zrcadle dospělost
a vzdělanost národa, ono jest národu vzděla-
nému účelem, jest mu cílem, ku kterému
se nesou nejvznešenější Duchové jeho.

Není národa, který by se zúžil a
poroby politické nebyl povznesl k svobodě.
Umění a literatura vzdělávají právě
tak národ, jako věda a školy. — Umění,
které nesnese pout, nezná okovů, pohrdá
obmezeníím — umění povznáší mysl
lidskou k vyšším snahám, otvírá brány
srdce něžným citům a probouzí slechet-
nost a smysl pro vše dobré, krásné a rojinné;
ono učí toužiti otrocka po svobodě, učí
sobě obětovati se, učí lásku k čtivěnosti
národu, vlasti a bližním. Umění slovem
světlávo mravně, a proto každý národ, který
chce plátné místo v dějinách a ve světě
zaujmáti, především má toho, aby umění
ve vlasti jeho dospělo k utváření vykvětu,

proto mu stavi nášerno chrámy a uží-
sobe umělcův, jakožto vznesených národních
mraznosti, krásy a volnosti.

Jediný pohled v minulou dobu národ-
ního probuzení našeho Dostojí, abychom
nahledly, jak se konalo důležitý vliv
mělo umění na národ náš.

V době, kde svatyně vědy, totiž
školy naše byly poněkud cenné, v době kde
literatura strážila a kládala přísná
censura, v době kde nebylo ani práva
shromáždovacího, ba ani spolkův, které
by byly mohli živiti národní duch —
— v té době umění české konzelným
přetvorným budo národ ze stálého
dřimotu, a konalo pout ovou po vlastech
a odchovalo národ k vědomí politické
i národní svobody. —

Byla to divadla, bylo to knižka a
bylo to básnictví české, které pod popelem
politického stisku a národní netečnosti
rozduchalo jiskry nového života a roz-
jhalo se v krásny, velebný svět !!

Ejhle, konalo umění! — —

Básníci čestí budo v národě
víru v opětno vzkřivení s zmrtných
votání jeho a ukazovali zůfajárnu
a moudro myslným jitrénku lepší
budoucnosti na slovanokém nebi (kolár),

báseňníci naslouchali zpěvu národnímu a
nepodobující se jemu, zvykali lid českému
duchu a lásku k jazyku / Čelakovský / ;
báseňníci pělí lidu v lásech k vlasti a lidem
mu vynešené obrazy z minulých dob, pro-
buzující v něm hrůst národní, a touhu
po vymanění se z Posavadního jha.

Kali, neuhledné knížecí básníci českých
konali svou po vlastech a šířily
uvědomělost a vlastenecké v krajích
jenne šířích.

Hudebníci sbírali Práboenné
zůstaly národní hudby české, učili
národ z pívatí vlastenecké písně, pozna-
šeli jej velenými janky k obětovosti
a neúnavnosti a přinášeli chajícím
hatvám štěchy a naděje.

„Kdo Janov můj“ zpívaly zástupy
obrazující hlavy své; „Hy Slovane“
zpívali Davy odhodlané k činu.

Divadlo však jest největší vy-
nález ducha lidského, ono jest škola
všech škol, by do ní člověk vcházel,
sebe, lidstvo a Boha poznal, videl a
duši zúlečtil — . Divadlo jest velený
strán, z něhož každý, který jide pod jeho
střechu, odchází na duši povzněšen, odchází,
aly byl, lepším člověkem — . Divadlo
pěstuje a vyvílává národ pro budoucí
vykvet a krásu. —

Spisujeme se vší silou své svatý
přání k tomu, snážíme se, co možná
nejvíce přispěti k novému neohroženému
celku, který, bohdá, nebude posledním
v úkolů, přivítá národ tam, kde se
slaví, od předků nám zanechaných
svatých práv již dávno státi máme. —

Abychom co český národ se vjí-
lali a šťastni byli, řad nám žili
české luby, české hojse, slavné české
praotec, on chce, bychom co jasně
česí k jeho cti a chvále žili, ne vše
za prokazaná dobrodinec zradou se smí-
niti, stanovce se jeho občanskí a hancí!! —

Spolek ochotnický zasedl dne 20/11/80.
Hodbyrání valné hromady sešlo se násle-
dující činy a pánevé:

Stina berných, Bartholdova
Ferdinandovy ch. Šanni
do. Luisa

Goldsteinova.

Pan Berník, starosta obce

" JUD. Lexa

" Šanta, Šajček, Hejza, Čalčík, Novák

" Šanda, Čyňar, Woch, Zahradko,

" Lorenc Jaroslav, Kucera Bohar, Kůtk

" Úsvit.

Na předvečer zvolen pan JUD. Lexa,
který objasnil a dokázal důležitost diváka
navrh, by prozatímni správa diváka
byla uložena do rukou širší, od valné
hromady zvoleným členům a to na
tak slavný čas, nežli stanovy, v této věci
přijmuté, od c. k. místodržitelstva potvrzené,
má být přijdou. Návrh tento byl přijmut
a jeho zvolení pánevé: Šanta, Šajček a Úsvit.
Prozatímni ředitelství přijmuté od p. JUD. Lexy
Lároveň uloženo výboru, by se poradil
pan JUD. Hlavě s tiskopisem do spolku a
o laškavé přijmutí režie.
Tímto byla schůze ukončena.

Správa jednateleka od 27 ledna 1871 do 14 června 1871

V čase od 27 ledna t. j. od schválení stanov spolku divadelních ochotníků porodubických do 14 června 1871 odbyváno bylo celkem 13 schůzí z kterých byly valné hromady dvě; první 27. ledna, druhé dne 26 května 1871 schůze výboru takéž dvě a sice dne 10. února a 28 března a konečně devět schůzí členů a sice dne 31 ledna, 8. února, 14. února, 22. února, 2. března, 8. března, 24. března, 19. dubna a 1. května.

V první valné hromadě dne 27. ledna, bylo obhájeno schválení návrhu stanov, pak odlyňovaly se volby výboru a funkcionářů. Výsledek volby vepsán jest v jednacím protokolu v referátu ze dne 27. ledna 1871, v druhé pak dne 26. května odlyňovaly se jednání o přijetí, či zamýšlená připsání panem Kalšpalku zastavěno a přijímání nových členů. V výborových schůzích pak dne 10. února takéž přijímání přistouplých členů, v druhé pak dne 28 března jednání hlavně o zřízení areny v hostině u p. Štěníčky.

Konečně v schůzích členů sestavovaly se návrhy, které se výboru ku schválení předkládali, a hlavně evičilo se potřeba nossem ku představením vůbec patřícím. Dále pak dojednáno v čase od 27 ledna a 14 června 1871 celkem 5 představení, a sice:

dne 18 března tři kusy: „Český dobrovolník a
francouzská selka“, „Po půl noci“ a „Světlavost“
dne 10. dubna: „Věra, naděje, a láska“ dne
29. května „Někdejší přibuzenstvo“, Dne 10 června
„Klíň klíne“, „Romeo v kanceláři“ a „Jen moučkář“
ko nečnu, se pohostinská hra v Holicích dne 21/5 1871
došla „Deklarace“

Mimo to spolku uspořádány byly dva taneční
měnečky a sice první 4., a druhý pak 18. února 1871
Posled jest vlluzno poznamenati, že stanovoy spolku
div. ochotníků v Pardubicích jsou mys. e. k. místo-
stříselstvom v úplném znění storkeny, což spolek
dne 8/6 1871 doslo.

V Pardubicích dne 11/6 1871 Jos Zajček m
J. M. Dr. Vilbald Lexa J. M. Dr. Leopld Haus J. c. jednatel
J. c. ředitel J. c. regiseur.

Práva jednateľská za čas

od 14. června do konce roku 1871.

Následkem schválení stanov mys. e. k. náměstnic-
stvom, jeh spolek dne 8. června 1871 došly vdlužování
první palová hromada spolku dne 14 června 1871.
Členů čítal spolek 30. a zvolen jest výbor definitivní

Celkem došlo v r. 1871-72 představení.
Čistý výnos těchto představení, pokud nebyl věnován
určitým dobročinným účelům výše vytknutým,
byl rozmnožen dobrovolnými příspěvky, které
sbíraly slečny A. Goldsteinova, Ferdinandova, obrá-
cen jest na úpravu divadla a divadelních dekorací
pak na doplnění spolkové knihovny.

Z dekorací zřízen skromný pokoj spříslušným
kulisami, pak přední opona, kterou dekorace ma-
loval malíř zemského divadla p. br. Josef
Macourek nákladem 100. zlatých, pak zřízen jeden
jednoduchý pokoj, a jedna krajina

Do divadelní biblioteky pak mimo kusy divadelní
odebírána „Česká Thalie“ a „Osvěta“.

V Paroubicích dne 4 ledna 1872.

J. M. Vil. Lesa,
č. ředitel

J. M. Leop. Hruš
č. rejisér.

Jos. Pulda $\frac{m}{n}$
č. jednatel

Zpráva jednotelská

spolku divadelních ochotníků v Pardubicích za čas
od 4 ledna 1872 do 15 března 1873.

Činnost spolku divadelních ochotníků od poslední
valné hromady dne 4 ledna 1872 pozastavala u věr-
nosti v uspořádání 15. představení 4. tanečních
zábah a jednoho výletu. Anžest nemožno pro nedostatek
místnosti dávat divadelní představení o maso-
pustě, uspořádání hned dne 13 ledna 1872 večer
na veselce, 10 února 1872 pak kosturní večer
spojený se solovými výstupy a declamacemi v
místnostech měšťánské besedy.

Mezi tím doaly se pak pilně přípravy a zkoušky pod
vzorným vedením regie p. prof. Hešce k představením,
tak že hned první neděli postaral dne 18 února 1872
zahájena činnost na pěkných zdárných představeních
"Pokuta ženy" na které následovalo ne méně zdárné
představení dne 25 února 1872 "Jen mimochodem"
a "První den po svadbě".

Zavítáním divadelní společnosti Elišky Kollnerové,
která dne 28 února krátce počala, přerušena jest
činnost spolku veřejná, s tím větší péčí pilí pracova-
no na přípravách k představením příštím.

Tu zejména vytrvalým přičiněním rybnístra
Stulíka, který tou dobou k spolku přistoupl, a
za láskavého spoluúčinkování, některých

členi zdejšeho zpíváckého spolku „Ludmila“
na studována opereta „Žadný muž, a tolik
děvcát“ která dávana s veselohrou „Telegram“
dne 12 května 1872 stato skvělým úspěchem, že
musela být dne 19 května 1872 opakována, při-
čímž dávana veselohra „Politika v lese“.
K představením tím přata hudba vojenská
ii. pěšího pluku, která vždy po představení uspo-
řádala koncert.

Když dne 25 května 1872 rozkácený živel poodně
úrodných krajů českých zničil uspořádáno dne
2 června 1872 představení ve prospěch poodně
střížených opakovaním „Lokuta ženy“, jehož
čistý výnos doplněn p. předsedou Dr. Tonakem
na 100 zl. zaslán redakci „Národních listů“ k do-
přavení na pabíječné místo.

Dne 9 června 1872 vystoupil zde pohostin-
sku pan Šmaha, člen div. společnosti Svandy
ze Semčic, přičemž sebráno „Doktor Robin
„Český dobrovolník a francouzská selka“,
a „Liska“.

Dne 25 června uspořádáno výlet do Hradce Králové,
kde dávana opereta „Žadný muž a tolik děvcát“
nacej na pláje dne 6 července 1872 zavítal

spolek divadelních ochotníků město v hrade-
ckých do Pardubic, při které při velikosti
uspořádáno obouhřebé představení ve prospěch
povědomí nižších schránek kusů, Kapitola
I, II, a III. a „Muzikanti“ ochotníky
králové hradeckými, den nato pak by výlet do
dubiny u Sotkova.

V prvních dnech červencových a srpových i
spolek odpočíval, až zase dne 18. září 1872 hrána
veselohra „Vězení“ na čis následovalo dne 29. září
„Básník a Stolba“ a „Husička z Boháje“. Dne 13. říj-
na 1872 dávana nově nastudovaná opereta
„Cárové housle“ a opakovaná po třetí operetka
„Zádný muž a tolik děvčát“ Dne 3. listopádu
1872 hráno „Na dušičky“ dne 1. prosince 1872
„Pst“ a podobné „Cárové housle“ a dne 26. prosince
1872 „Vychovatel v čepci“ a po druhé „Broni stou
po svádě“.

V poslední den roku 1872, uspořádána, pěvecká
deklamatorní zábava při hudbě v místnostech
divadelních, na čis započal nový rok 1873 operetkou
„Na palubě“. Tím ukončena činnost ochotníků
na prknech a pro nastalý masopust se jeví se
muselo odstranit.

Uspořádána jest tedy dne 19. ledna 1873 ples

a dne 22 února 1873 kostumní věneček.
Při této činnosti veřejné, byla ne menší činnost
uvnitř spolku, Vybor odhlyval pravidelně
každý týden schůze, kolež zpravoval
záležitosti spolkové a staral se vše
stranně o zvelebení a blaho spolku.

Uvažuje, jak trapné a nepohodlné jest po-
stavení, v kterém se spolek nachází, s jakými
obtěžemi co do místnosti divadelní jest mu
bojovati, chce-li hráti, jakých nepříjemností
jest mu zkusiti, při zkouškách a představeních
ponyšlel vybor na zbudování roádného divadla
později pak domu, kde by bylo místa pro veškeré
zlepš. spolky. Za tou příčinou, svolána schůze
výboru všech zlepš. spolků, při které uzavřeno
zvoliti po třech členech z každého spolku do výboru,
který by předběžně práce u věci se' konal.

Abý měl spolek kde schůze odhlyvati a pověby
divadelní uschovati, žádána od městské rady
místnost v radnici, kamž byly také hned přeneseny
garolero vo a knihovna.

K tomu cíli zakoupena také nová škvín pro šaty
a škvín pro knihy.

juvenilní spolkový rozmnožen mimo úplné
obleky do operet „žádný muž a tolik děvčat“ a „Na
palubě“ více jednotlivými obleky, pak čtyřmi
novými dekoracemi, z nichž dvě maloval malíř
zemského divadla p. Proxe pan Kacovsek.

V knihovně doplněna sbírka „Divadelní biblioteky“
„Divadelního ochotníka“, „Výbor spisů dramatických“
spisy K. K. Klicpery“ mimo jiné jednotlivě za-
koupené divadelní hry.

Mimo to polevilal spolek časopis „Besedník“ a
„Osvěta“.

V Pardubicích dne 15 března 1873

Ill. Karel Janák m. Prof. Gust. Heš m. Josef Pullok m.
ř. ředitel p. ř. regisseur. ř. jednatel p.

Ve valné hromadě dne 15. března 1873 usnešeno
k návrhu prof. Gustava Heše, an toho velmi
místná potřeba, stavěti arenu divadelní
„za hrade p. Lernetu p. Bubenči“. Pan Lernet
byl volný místnost spolku přenechati, ujednáno
tedy by hostinský práve p. Bubenči se nacházející,
vedl společně náklad na stavbu areny.

Vyvolán tedy inženýr A. Wendl by podal návrh

a rozpočet stavby, který byv nepřesný
a který vyžádal větší náklad od města,
a vyprávěl tedy p. Václav Křák stavitel
z Chroustovic, by on předložil plán na arenu
a rozpočet.

Mexi tím však nepřítele tohoto podniku
dovedli zvíklati vůči panu Lencel, který byv
dříve ochoten spolku přenechati místnost
v Babenči byl právě potom tak udepřel
toto, že téměř celá záležitost již odpadla.
Vybor spolku, nestal tímto však své odvolky
pracoval neustanně dále, na dráze sobě vysknuté,
i nemohl konečně svoleni sl. záložný Pardubice,
že tato zapůjčila spolku klíč k stavbě
areny, na zárukou 4000 zl. na 3. roky bez
úroku.

Pro tento podniknutí šel nový krok který všem
končil jako vždy peskera slova věc.

Vyhlídnuvši tedy místnost pro arenu v
zahradě proti městské nové realní budově,
a když se na stavitele p. V. Křákem na
přehlednou, žádána tedy sl. Městská rada
pardubická by přenechala spolku toto místo
ku stavbě.

Spolek, vzhledem všem snahám, jaké spolek (výbor) zřídil, se konal, dovedli nepřítelů, a nepřiznání spoleku zviděti, neb nádosť podána, byla se. městskou radou pardubickou hlavně odmítnuta, bez udání přesvědčivých důvodů a příčin.

Tím povrhena ona myšlenka, a spolek vcho-
nický nemá spíš zájmu sládku který by
zasvětil své muze.

Spolek divadelních vchočnicků zúčastnil
se slavnosti 100. narození Jos. Jungmanna odbyvané
v Praze dne 11/8 1873. vysláním 2. členu
deputace a sice: M. J. Karel Janak. a Prof. J. Heš.

Při též slavnosti odbyvané v Pardubicích dne 15. a 16/8
1873, uspořádal spolek dne 15 slavnostní plastický
obraz, představení pořádaný prof. Hešem.

Dne 16/8 1873. uspořádalo divadelní představení na
Nivici "Kauz podniknutí výlet přesvědčivých spolků
pardubických, kdež sehraán kus: "Rohovin čtverohy".

Dne 23. srpna 1873 slavil spolek jménem
našeho nám na devše milého ředitele hudby pana
rybníka Jana Šulína, při které příležitosti
podařilo se oslovenci na dík nejhlubší úcty
a oddanosti, album obsahující podobizny všech
členů spolku.

Operetta „Probuzený lev“ nově nastudovaná
dávána dne 7. prosince 1873 po prvé, úspě-
chem velmi skvělým.

Emil C. J. Šolub

14 pros. 80.